

Motion till riksdagen 2011/12:Sk382

av **Tuve Skånberg (KD)**

Förmånstagare till pensionsförsäkringar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om begränsningar för förmånstagare till pensionsförsäkringar.

Motivering

Den 1 januari 1994 ändrades kommunalskattelagens regler för pensionsförsäkringar så att även vuxna barn, över 20 år, kan insättas som förmånstagare till efterlevandepension. Tidigare kunde endast en maka, make och sambo samt barn under 20 år få ut pengar från en avliden persons pensionsförsäkring. Om inga sådana personer fanns tillföll det sparade kapitalet försäkringskollektivet, det vill säga andra försäkringstagare i försäkringsbolaget.

Regeringens motiv till att utöka kretsen av förmånstagare 1994 var att pensionsförsäkringar skulle kunna konkurrera med det nya individuella pensionssparandet (IPS), i vilket det sparade kapitalet tillfaller de efterlevande eller pensionsspararens dödsbo.

I den nu gällande inkomstskattelagen, som har efterträtt den tidigare gällande kommunalskattelagen, finns bestämmelser som reglerar vilka som får komma ifråga som förmånstagare till en pensionsförsäkring. Reglerna gäller såväl privata försäkringar som tjänstepensionsförsäkringar. I dagsläget är det en make, maka, sambo (inklusive före detta makar och sambor), barn och en makes och sambos barn.

Det innebär att barnbarn, syskon, syskonbarn eller andra familjemedlemmar inte får komma ifråga som förmånstagare. Konsekvensen blir en kraftig inskränkning av vissa medborgares frihet. Exempelvis kan ensamstående utan barn inte sätta in någon förmånstagare, vilket med tanke på att det rör sig om ett privat sparande är helt orimligt. Dessutom skulle en situation kunna uppkomma där försäkringstagaren får låta pengar gå vidare till sin sambos barn,

Fel! Okänt namn på

men inte till sina egna barnbarn eller till syskonbarn, vilket kan vara aktuellt om försäkringstagarens eget barn avlidit. Om av lagen godkända förmånstagare saknas försvinner pengar rakt in i försäkringskollektivet.

Ett annat exempel med orimliga konsekvenser är följande: en ensamstående man på 60 år dör och efterlämnar barn ett, 35 år, barn två, 33 år, samt ett barn på fem år till ett avlidet barn tre. Det finns pensionskapital om 600 000 kronor med efterlevandeskydd. Med nuvarande regler får barn ett och barn två vardera 300 000 kronor medan barnbarnet inte får något alls. Det går att med fog ifrågasätta om dagens ordning medför att pengarna hamnar där de bäst behövs. Är det de etablerade barnen med inkomster eller barnbarnet som förlorat en av sina försörjare som behöver pengarna bäst? Jag anser att det skall vara upp till försäkringstagaren att, utan inskränkningar från staten, bestämma vem som skall vara förmånstagare.

Reglerna är för övrigt helt inkonsekventa. Inom ramen för IPS, som enbart kan tecknas av privatpersoner, kan försäkringstagaren testamentera det sparade kapitalet utan begränsningar. I konsekvens med det bör samtliga begränsningar för övriga pensionsförsäkringar också tas bort, inte minst om de konkurrensargument, i förhållande till IPS, som användes för att motivera utvidgningen av förmånstagarkretsen år 1994 skall fullföljas.

Begränsningarna avseende förmånstagare till pensionsförsäkringar vars premie är avdragsgill bör tas bort. Var och en bör själv få bestämma över sina pengar, utan pekpinna från staten. Det är ju den enskilde eller dennes arbetsgivare som har betalat in de medel som utgör pensionen.

Stockholm den 4 oktober 2011

Tuве Skånberg (KD)